

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 4C/30/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1419201477
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozefína Králová
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2020:1419201477.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV v konaní pred samosudkyňou JUDr. Jozefínou Královou v právnej veci žalobca: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, proti odporcovi: JUDr. T. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, V., štátny občan SR, právne zastúpeného Mgr. Petrom Volochoom, advokátom, so sídlom Čáčovská 305, Senica, o zaplatenie sumy 1.200,13 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobný návrh z a m i e t a v celom rozsahu.
- II. Súd žalovanému voči žalobcovi priznáva náhradu trov konania v rozsahu 100%.
- III. Súd o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalovaný v pozícii žalobcu vo veci o zrušenie rozhodcovského rozsudku sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 24.01.2011 domáhal, aby súd zrušil rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Stála rozhodcovská a.s., sp. zn. SR 11218/10 zo dňa 17.12.2010, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť žalovanému sumu

1.200,13 eur spolu so zmenkovým úrokom z omeškania vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.200,13 eur od 15.06.2010 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 1.200,13 eur od 09.09.2010 do zaplatenia a náhradu trov konania vo výške 316,39 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodcovského rozsudku (ďalej len "rozhodcovský rozsudok"). Zároveň žiadal, aby súd v ďalšom konaní v uvedenej právnej veci žalobný návrh žalovanému podaný rozhodcovskému súdu v celom rozsahu zamietol a priznal žalobcovi náhradu trov konania.

2. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom č. k. 4C 50/2011 - 128 zo dňa 21.01.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11.04.2014, zrušil rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Stála rozhodcovská, a.s. zo dňa 17.12.2010, sp. zn. SR 11218/10, z dôvodu podľa § 40 ods. 1 písm. c) zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len "zák. č. 244/2002 Z. z."), pretože rozhodcovská zmluva, ktorou mala byť založená právomoc rozhodcovského súdu, nebola platná, a rozhodol o povinnosti nahradiť trovy konania tak, že žalobca (ktorý bol v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku v pozícii žalovaného) je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 263,14 eur.

3. Podľa § 43 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

4. Vzhľadom k tomu, že Rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu bol právoplatne zrušený, súd konal o pôvodnom nároku žalobcu (predtým v postavení žalovaný). Žalovaný v celom rozsahu zotrval na svojom nároku, ktorý si voči žalobcovi uplatnil návrhom na začatie rozhodcovského konania zo dňa 24.09.2010.

5. Okresný súd vo veci vytýčil pojednávanie . Žalovaný k návrhu uviedol, že je v predmetnej veci ide o vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorom vystupuje v postavení spotrebiteľa. Poukázal na úradnú povinnosť súdu prihliadať na prípadné premlčanie nároku v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa. Má za to, že premlčacia doba bola prerušená až doručením pôvodnej žaloby pôvodne podanej na rozhodcovský súd tunajšiemu súdu, k čomu došlo až po právoplatnosti rozhodnutia súdu o zrušení rozhodcovského rozsudku, pretože navrhovateľ je v pozícii navrhovateľa až od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Dovtedy súd konal o zrušení nezákonného rozhodcovského rozsudku. Podaním žaloby na rozhodcovský súd nemohlo dôjsť k prerušeniu premlčacej doby, pretože tento rozhodcovský súd bol nezákonným a nepríslušným orgánom, ktorý nemal právomoc o tomto nároku rozhodovať, pretože jeho právomoc bola založená rozhodcovskou doložkou k spotrebiteľskej zmluve, ktorá bola nezákonná, ako rozhodol tento súd. Žalovaný teda má za to, že podaním žaloby na nezákonný a nepríslušný orgán (rozhodcovský súd) nemôže mať za následok prerušenie premlčacej doby. Keďže táto žaloba bola tunajšiemu súdu doručená až po

právoplatnosti rozhodnutia súdu o zrušení rozhodcovského rozsudku niekedy v apríli 2014, tvrdí, že prerušenie premlčacej doby nastalo až týmto momentom. Žalovaný namietol miestnu príslušnosť konajúceho súdu.

6. Okresný súd Bratislava IV postúpil vec Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie podľa § 105 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku. OS Banská Bystrica z dôvodu nesúhlasu s postúpením veci , vec predložil Krajskému súdu v Banskej Bystrici, ktorý uznesením č.k. 17NcC/3/2015-240 zo dňa 26.02.2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 06.05.2015 rozhodol, že na pojednávanie a rozhodnutie je miestne príslušný Okresný súd Bratislava IV.

7. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom č. k. 4C 145/2015 -282 zo dňa 02. 09.2015 rozhodol a žalovaného zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť žalobcovi sumu 500,- eur spolu so 6% úrokom z omeškania ročne odo dňa 09.09.2010 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcu súčasne zaviazal zaplatiť žalovanému náhradu trov konania.

8. Žalobca napadol rozsudok v zamietajúcej časti. Namietol, že vo veci neprichádza do úvahy aplikácia predpisov na ochranu spotrebiteľa. Žalovaný pri uzatvorení zmluvy o úvere vyhlásil, že poskytnuté peňažné prostriedky si berie na účel povolania. Zmluva bola uzavretá podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a preto sa takéto zmluvy spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov.

9. Žalovaný napadol rozsudok v časti rozsudku, ktorým bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi 500,- eur s prísl.. Poukázal, že v zmysle ust. § 5a ods. 1 písm. b) Zákona o ochrane spotrebiteľa nie je prípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky zmenkou alebo šekom. Zabezpečenie plnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou bolo pritom vždy neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Žalovaný namietol príslušnosť Okresného súdu Bratislava IV na rozhodovanie o zmenke.

10. Krajský súd v Bratislave - odvolací súd Uznesením č.k. 14Co/2/2016-323 zo dňa 14.08.2018 Rozsudok č.k. 4C/154/2015-282 zo dňa 02.09.2015 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie vo veci má primárne vyhodnotiť, či je kauzálne príslušným súdom konať vo veci v súlade s ust. § 40 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok(ďalej len CSP) , ktoré v napadnutom rozsudku namietol žalobca.

11. Súd v intenciach Krajského súdu v Bratislave predmetnú vec v zmysle ust. § 22 písm. a) CSP postúpil na Okresný súd Bratislava V , ktorý z dôvodu nesúhlasu s postúpením veci a vec predložil Krajskému súdu v Bratislave. KS v Bratislave uznesením

č.k. 1Ncb/3/2019-358 zo dňa 08.04.2019 rozhodol, že na rozhodnutie a prejednanie veci je miestne príslušný Okresný súd Bratislava IV.

12. Súd vo veci vykonal dokazovanie, a to oboznámením sa s návrhom na začatie konania, vyjadreniami a výpoveďami účastníkov konania, a listinnými dôkazmi Zmluvou o úvere č. 609400065 zo dňa 23.12.2009, Všeobecnými obchodnými podmienkami, návrhom na začatie rozhodcovského konania, rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 11218/10 zo dňa 17.12.2010, zmenkou vystavenou na sumu 1.200,13 eur, prehľadom práv, povinností a záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere, splátkovým kalendárom, upomienkami a výzvami na úhradu dlhu (č. l. 57 až 66), spisom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. SR 11218/10 a ostatným obsahom spisu a zistil nasledovný skutkový stav:

13. Žalobca uzavrel so žalovaným dňa 23.12.2009 na predtlačenom formulári zmluvu o úvere č. 609400065. Na základe uvedenej zmluvy poskytol žalobca žalovanému úver vo výške 500,- eur a žalovaný sa zaviazal zaplatiť žalobcovi túto sumu zvýšenú o 484 eur t.j. celkovo zaplatiť čiastku 984,- eur v 12 -tich mesačných splátkach po 82,- eur , počnúc dňom 01.02.2010. V zmluve o úvere nie sú uvedené úroky z úveru, RPMH a priemerná PRMH. Žalovaný podpisom v osobitnom rámečku formulára zmluvy potvrdil prevzatie peňažnej hotovosti. (č.l. 162). Úver bol zabezpečený vlastnou blanko zmenkou a dohodou o vyplnení zmenky (bod 14. všeobecných podmienok poskytnutia úveru) k zmenke č. 609400065 vystavenou dlžníkom na rad veriteľa (žalobcu), splatnou u veriteľa, s dátumom vystavenia 23.12.2009, s doložkou "bez protestu" a "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Zmenkovú sumu a začiatok úročenia zmenkovej sumy v zmysle dohody o vyplnení zmenky si účastníci dohodli tak, že ich vyplní veriteľ (žalobca) najskôr v deň, kedy sa stane celý dlh splatný okamžite s tým, že zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré mu vzniknú ku dňu vyplatenia zmenky. Žalobca predložil súdu vyplnenú zmenku, ktorá obsahuje miesto a dátum vyplnenia v Lišove dňa 23.12.2009, zmenkovú sumu vo výške 1.200,13 eur, a to slovom aj číselným vyjadrením, bezpodmienečný príkaz zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad žalobcovi spolu so zmenkovým úrokom 0,25 % denne od 15.10.2010, splatné u veriteľa s doložkou "bez protestu", "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia", identifikačné údaje vystaviteľa, ktorým bol žalovaný.

14. V bode 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je obsiahnutá dohoda o vyplnení zmenky, podľa ktorej na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi vystavil dlžník (vystaviteľ) zmenku (mal vystaviť dve zmenky), v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa stane celý dlh splatný okamžite, zmenková suma bude pozostávať zo sumy

všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa stal splatný celý dlh. Zo zmenky vystavenej žalovaným dňa 23.12.2009 na rad POHOTOVOSTĚ, s.r.o. súd zistil, že zmenka bola splatná pri predložení (visti zmenka) s doložkami "bez protestu" a "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". V pravom hornom rohu zmenky sa v rámečku nachádza číslo zmluvy 609400065.

15. Po právnej stránke súd vec posúdil nasledovne:

Podľa čl. 2 písm. a) smernice 93/13/ EHS na účely tejto smernice nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

Podľa čl.3 ods.1a 3 smernice 93/13/EHS, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu dojednania zmluvy o úvere (ďalej len "OZ"), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 4 písm k), l) OZ za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s neplnením jeho záväzku: obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukládajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana.

Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa § 3 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 265 Obchodného zákonníka výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

Podľa čl. I § 75 zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina písaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa § 19 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. podanie žaloby na rozhodcovský súd alebo prijatie žaloby druhým účastníkom rozhodcovského konania, ak rozhodcovský súd nebol ešte ustanovený, má rovnaké právne účinky, ako keby bola žaloba podaná na súd.

Podľa § 112 Obč. zák. ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a začatím konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

16. Súd námietku premlčania vznesenú žalobcom vyhodnotil ako nedôvodnú s poukazom na § 19 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. a § 112 Obč. zák., keďže má za to, že právo žalobcu bolo uplatnené na súde resp. rozhodcovskom súde a v začatom konaní sa riadne pokračovalo, z čoho vyplýva, že prerušenie premlčacej doby nastalo. Napokon, ak žalobca odvodzuje prerušenie premlčacej doby od doručenia návrhu na začatie rozhodcovského konania tunajšiemu súdu, súd poukazuje, že tento návrh bol súdu doručený dňa 24.01.2011 ako príloha k návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku.

17. Súd po doručení žaloby v zmysle platných právnych predpisov ako aj judikatúry Súdneho dvora Európskej únie najskôr skúmal, či daný právny vzťah nie je spotrebiteľským vzťahom, v ktorom má žalovaný postavenie spotrebiteľa, pretože v takom prípade aj napriek tomu, že by šlo o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je úradnou povinnosťou súdu aplikovať na taký právny vzťah normy spotrebiteľského práva. Súd zistil, že v predmetnej právnej veci je žalobca právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je okrem iného aj poskytovanie úverov nebankovým spôsobom, a

žalovaný je fyzická osoba. V uvedenom prípade žalobca ako právnická osoba konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti uzavrel so žalovaným ako fyzickou osobou nekonajúcou v rámci predmetu svojej obchodnej ani inej podnikateľskej činnosti formulárovú zmluvu o úvere č. 609400065 zo dňa 23.12.2009. Na základe tejto zmluvy o úvere žalobca poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 500,- eur, ktoré sa žalovaný zaviazal žalobcovi vrátiť spolu s poplatkom vo výške 484,- eur, t.j. celkom v sume 984,- eur, v 12 mesačných splátkach po 82,- eur. Z uvedeného teda vyplýva, že zmluva, ktorá bola medzi účastníkmi uzatvorená, napĺňala znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Obč. zák. a zároveň znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. a) zák. č. 258/2001 Z. z., preto bol súd povinný aplikovať normy spotrebiteľského práva.

18. Zákon č. 258/2001 Z. z. ako špeciálny právny predpis vymedzuje presné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako aj ďalšie obmedzenia za účelom zvýšenej ochrany slabšieho účastníka zmluvy - spotrebiteľa. Jedným z obmedzení je aj ustanovenie § 4 ods. 6 tohto zákona, ktoré obmedzuje zabezpečenie spotrebiteľského úveru zmenkou na zmenkovú sumu maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru.

19. Podľa bodu 14. všeobecných podmienok poskytnutia úveru, uvedených na zadnej strane zmluvy o úvere č. 609400065 zo dňa 23.12.2009, na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenku remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

20. Vzhľadom na vyššie citované ustanovenia bodu 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru (dohoda o vyplnení zmenky), ako aj vzhľadom na zhodu čísla uvedeného na zmenke s číslom zmluvy o úvere, zhodu údajov o vystaviteľovi s údajmi o veriteľovi

a dlžníkovi v zmluve o úvere a na zhodu dátumu vystavenia zmenky s dátumom podpisu zmluvy o úvere súd dospel k jednoznačnému záveru, že zmenka predložená žalobcom bola vystavená žalovaným ako zabezpečovacia zmenka k zmluve o úvere č.609400065, pričom bola vystavená v súlade s bodom 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako zmenka. Zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy bol do zmenky doplnený dodatočne, o čom svedčí aj iný spôsob vyplnenia týchto údajov (technickými prostriedkami).

21. Vo všeobecnosti môže mať zmenka vystavená dlžníkom pri podpise úverovej zmluvy resp. pri prevzatí úveru buď uhradzovaciu alebo zabezpečovaciu funkciu. V danom prípade, keďže ide o spotrebiteľský úver, je však uhradzovacia funkcia vylúčená vzhľadom na výslovný zákaz splnenia dlhu zmenkou alebo šekom ustanovený v § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch, na rozdiel od zabezpečovacej funkcie zmenky, ktorá bola v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi zakázaná až s účinnosťou od 01.01.2011. Preto súd mohol v danom prípade považovať zmenku predloženú žalobcom, ktorá bola nesporne vystavená v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru žalovanému, len za zabezpečovaciu zmenku, nie za samostatnú a nezávislú zmenku prijatú na uhradenie dlhu žalovaným.

22. Predmetom tohto konania je teda nárok žalobcu vyplývajúci z vlastnej zmenky vystavenej žalovaným pôvodne vo forme zmenky na zabezpečenie nárokov žalobcu (spoločnosti POHOTOVOST',s.r.o.) zo zmluvy o úvere. V prvom rade súd považoval za potrebné posúdiť, či zmluva, na základe ktorej vznikla pohľadávka zabezpečená zmenkou, je platná a teda či vôbec vzniklo právo na vyplnenie zmenky.

23. Predmetná zmluva o úvere č.609400065 je spotrebiteľskou zmluvou, keďže napĺňa znaky spotrebiteľskej zmluvy uvedené v § 52 Občianskeho zákonníka. Ide o predtlačенú formulárovú (typovú) zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah. Zmluvnými stranami

sú POHOTOVOSŤ, s.r.o. ako veriteľ (dodávateľ), ktorý pri uzatváraní zmluvy koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a žalovaný ako fyzická osoba, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, je teda spotrebiteľom. Súd má za to, že v danom prípade jedná o spotrebiteľský úver upravený Zákonom o spotrebiteľských úveroch, a to napriek tomu, že v zmluve o úvere je zaznačená kolónka účelu úveru "na výkon povolania". Z úradnej činnosti sú súdu známe zmluvy uvedeného veriteľa (v počte niekoľkých desiatok) a takmer v každej takejto zmluve uzatváraanej v danom období (2008-2010) je pri dlžníkovi, ktorý nie je podnikateľ, uvedený účel na výkon povolania alebo zamestnania. Pritom v iných konaniach (najmä v exekučnom konaní) boli mnohé tieto zmluvy už právoplatnými rozhodnutiami súdu označené za zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto má súd dôvodné pochybnosti o skutočnom účele poskytnutia úveru. Keďže pri pochybnostiach o obsahu zmlúv platí výklad pre spotrebiteľa priaznivejší, súd musel dospieť k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie

toho, že úver bol v danom prípade poskytnutý na výkon povolania, zaražuje toho, kto takúto skutočnosť tvrdí. Keďže účel vyznačený v zmluve ("na výkon povolania") súdu preukázaný nebol, súd vychádza z toho, že uvedený úver bol poskytnutý na súkromné účely (teda na iný účel ako na výkon povolania, zamestnania, podnikania). V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť - resp. nie je len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy (poskytnutí úveru) na výkon podnikania, zamestnania alebo povolania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolanie odberateľa a aký konkrétny servis s takýmto povolaním či predmetom činnosti odberateľa vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má.

24. Súd je toho názoru, že v danom prípade sa nejedná pojmovo o zmluvu o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka, keďže zo zmluvy jednoznačne vyplýva, že finančné prostriedky boli veriteľom dlžníkovi fakticky odovzdané a prevzaté pri podpise zmluvy, teda sa jedná o zmluvu o pôžičke. Zámer zosnovateľa zmluvy uzavrieť túto zmluvu výslovne podľa Obchodného zákonníka a dať jej režim "absolútneho obchodu" podľa § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka je vedený úmyslom, aby sa nemohli uplatniť ustanovenia chrániace spotrebiteľa, či už v Zákone o ochrane spotrebiteľa, Zákone o spotrebiteľských úveroch alebo Občianskom zákonníku. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25.1.2011, sp. zn. 5 MCdo 20/2009, podľa ktorého sa za neprijateľnú podmienku považuje aj dohoda o uplatnení Obchodného zákonníka. Aj keby však zmluvné strany uzatvorili predmetnú zmluvu o úvere ako "absolútny obchod" podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, nie je táto skutočnosť prekážkou prednostnej aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. V danom prípade, ako bolo už vyššie uvedené, však ide nie len o spotrebiteľskú zmluvu, ale aj o spotrebiteľský úver podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmluve o úvere nie je uvedený údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN), ani o priemernej RPMN, čo boli v čase uzatvárania tejto zmluvy povinné údaje vyžadované Zákonom o spotrebiteľských úveroch. Ich neuvedenie má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatku.

25. Po preskúmaní celej zmluvy o úvere vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru dospel súd k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že je v nej hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to najmä v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch (zmenka) a zároveň aj celá zmluva a všeobecné podmienky koncipované výlučne na prospech veriteľa, obsahujú prakticky len povinnosti dlžníka a práva a výhody veriteľa. Vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy vyjadrenú v takmer všetkých ustanoveniach zmluvy sa celá zmluva (jej obsah i účel) prieči dobrým mravom a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Skutočnosť, že sa zmluva prieči dobrým mravom spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Z toho dôvodu

nemohlo žalobcovi - spoločnosti POHOTOVOSŤ, s.r.o., ako veriteľovi z uzatvorenej zmluvy o úvere vzniknúť ani právo na vyplnenie blankozmenky podľa bodu 14 všeobecných podmienok poskytnutia

úveru, z čoho vyplýva, že ak zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie nevzniklo), nie je možné sa na základe takto vyplnenej zmenky úspešne domáhať akýchkoľvek práv. Pri konštatovaní nemožnosti vzniku práva na vyplnenie blankozmenky na základe neplatnosti zmluvy o úvere z vyššie uvedených dôvodov súd vychádzal aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 06.05.2008 sp. zn. 4Obo161/2007.

26. Súd je toho názoru, že aj keby nebola neplatná celá zmluva o úvere, právo na vyplnenie blankozmenky nemohlo vzniknúť aj z toho dôvodu, že dohoda o vyplnení zmenky ako súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru ktorých obsah a ani konkrétne znenie nebolo so spotrebiteľom individuálne dohodnuté, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a z toho dôvodu je neplatná. Hoci použitie zmenky ako uhradzovacieho ako aj zabezpečovacieho prostriedku v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi boli zákonom zakázané až s účinnosťou od 01.01.2011, to neznamená, že v spotrebiteľských zmluvách uzavretých pred týmto dátumom nemožno zmluvné ustanovenia o použití zmenky vyhlásiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku. V danom prípade považuje súd dojednanie dohody o vyplnení zmenky za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa §53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, pretože ide o podmienku, ktorá za nesplnenie záväzku pripúšťa možnosť veriteľa domáhať sa od spotrebiteľa zaplataenie neprimeranej vysokej sumy (úrok 0,25% denne) ako sankcie spojenj s nesplnením záväzku. Takisto sa jedná o neprijateľnú podmienku podľa §53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, nakoľko prijatím zmenky ako zabezpečovacieho prostriedku preniesol dodávateľ povinnosť niesť dôkazné bremeno na spotrebiteľa (napr. v súvislosti s čl. I § 10, § 17 zákona č. 191/1950 Zb.). Na rozdiel od situácie ktorú predvída ustanovenie čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb. (vyplnenie zmenky v rozpore s tým, čo bolo dojednané) v danom prípade je celá dohoda o vyplňacom práve blankozmeniek neplatná, čo má taký istý právny dôsledok, ako keby nebolo dojednané nič. Za takýchto okolností vôbec nevzniklo remitentovi právo na vyplnenie blankozmeniek, a teda blankozmenka sa vôbec nestala zmenkou a remitent nemal právo a povinnosti zo zmenky. Ak by súd pripustil, že neexistencia dohody o vyplňacom práve blankozmenky nemá takéto právne dôsledky, ale naopak znamená právo majiteľa zmenky vyplniť blanko zmenku ľubovoľne bez akýchkoľvek obmedzení, potom by súd musel konštatovať, že konanie veriteľa (ktorý je spoločnosťou zaoberajúcou sa poskytovaním úverov v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda spoločnosťou, ktorá by mala poznať právo v tejto oblasti a mala by tiež postupovať s náležitou starostlivosťou), keď od spotrebiteľa prijme zmenku s vedomím, že ju môže vyplniť bez akýchkoľvek obmedzení a bez ohľadu na skutočnú výšku dlhu spotrebiteľa, nie je možné nepovažovať za zlomyseľnosť alebo aspoň za hrubú nedbanlivosť (čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb.).

27. Súd poukazuje i na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16CoE/164/2011-24 z 29.02.2012, v ktorom sa už zaoberal dohodou o vyplnení zmenky uvedenou vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., a v ktorom vyslovil, že táto dohoda je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. k) a o) Občianskeho zákonníka, ktorá stavia spotrebiteľa do výrazne nevýhodného postavenia a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Predmetná dohoda poskytuje veriteľovi neprimeranú výhodu v tom, že hoci je limitovaný vo výške zmenkovej sumy, je len na ňom, aby určil, aká je výška jeho nárokov voči dlžníkovi ku dňu vyplnenia zmenky. Takýmto spôsobom môže veriteľ v podstate jednostranne určiť výšku dlhu dlžníka bez toho, aby bola táto výška preskúmateľná, keďže zmenka je abstraktný právny úkon, čo súd považoval jednoznačne za bezdôvodné zvýhodnenie veriteľa na úkor dlžníka a obchádzanie predpisov chrániacich spotrebiteľa v spotrebiteľských právnych vzťahoch.

28. Súd napokon poukazuje na to, že i v prípade, keby nedospel k záveru o neplatnosti zmluvy o úvere resp. dohody o vyplňacom práve blankozmeniek a následnej nemožnosti vzniku práva na vyplnenie blankozmenky, nemohol by priznať plnenie, ktorého sa navrhovateľ domáhal. Keďže sa v danom prípade jedná nielen o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka, ale aj o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa vzťahuje Zákon o spotrebiteľských úveroch, súd sa zaoberal aj samotnou zmenkou (hoci právo na jej vyplnenie ani nevzniklo) a zistil, že predloženú zmenku veriteľ nemohol podľa § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch prijať ani ako zabezpečovací inštitút, pretože zmenka bola vyplnená podstatne vyššou zmenkovou sumou než pripúšťa uvedené ustanovenie zákona (ako bolo uvedené vyššie, vzhľadom na absenciu podstatných náležitostí zmluvy

o spotrebiteľskom úvere súd považoval daný spotrebiteľský úver za poskytnutý bez úrokov a bez poplatkov, preto zmenková suma mohla byť vyplnená maximálne na sumu istiny poskytnutého úveru a zákonného úroku z omeškania. Okrem toho bol na zmenke uvedený zmenkový úrok 0,25% denne, čo je 91,25% ročne. Nie je možné akceptovať také konanie veriteľa, ktorý by síce vyplnil zmenku tak, že zmenkovú sumu tvorí len istina s príslušenstvom vo výške maximálne 30% poskytnutého úveru (čo ale v danom prípade neplatí), ale súčasne by prijal zmenku s takým úrokom, ktorý je v právnom štáte neakceptovateľný (t. j. s úrokom 91,25% ročne). Takýto vysoký zmenkový úrok by znamenal pre dlžníka takmer 100%-né navýšenie dlhu za jeden rok. Takéto konanie veriteľa by bolo potrebné považovať za obchádzanie uvedeného ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého zmenková suma v čase vyplnenia jej maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Konanie, ktorým by veriteľ prijal zmenku s takto vysokým úrokom, nie je možné považovať za výkon práva, ktorý by nebol v rozpore s dobrými mravmi, resp. - ak by išlo o režim Obchodného zákonníka - v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, a teda ktorý by mal používať právnu ochranu.

29. Vzhľadom k tomu, že žalobcovi nevzniklo právo zmenku vyplniť, nevzniklo mu právo na žiadne plnenie a preto sa ani nemôže na základe takejto zmenky s úspechom domáhať vyplatenia sumy 1.200,13 eur a zmenkového úroku z omeškania vo výške 0,25% denne a ani 6% ročne úroku zo zmenkovej sumy, tak ako sú špecifikované v návrhu.

30. Na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že žalobnému návrhu nie je možné vyhovieť a preto ho zamietol.

31. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Bratislava IV do 15 dní odo dňa jeho doručenia, v dvoch vyhotoveniach.

Odvolanie musí obsahovať všeobecné náležitosti každého podania podľa § 127 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) a náležitosti odvolania podľa § 363 CSP (proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že (§ 365 ods. 1 CSP):

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie.